

Regeringsrätten

Rättsfall

Skogskonto: avdrag motsvarande nettointäkten, då denna understigit minsta insättning 2 000 kr.

Besvär av E. angående inkomsttaxering 1972. — E. uppbar under år 1971 likvider för försäld skog och gjorde i sin deklaration år 1972 avdrag med 5 000 kr för insättning på skogskonto. TN medgav honom vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet avdrag för insättningen med 4 000 kr. Förvärvskällan visade härefter underskott med 2 728 kr.

TI yrkade hos LSR att E:s taxeringar skulle höjas med 4 000 kr. Som skäl för yrkandet anfördes: Enligt gällande bestämmelser får uppskov med taxering av belopp som insatts på skogskonto inte åtnjutas med högre belopp än som motsvarar den beräknade nettointäkten av den förvärvskälla, varifrån intäkten av skogsbruk härrör. Vidare får insättning, avseende viss förvärvskälla, för ett och samma beskattningsår inte understiga 2 000 kr. Då nettointäkten av jordbruksfastigheten före avdrag för insättning på skogskonto endast uppgår till 1 272 kr (= 4 000 — 2 728) bör avdraget för insättning på skogskonto i sin helhet vägras.

LSR höjde E:s taxeringar med 2 730 kr och yttrade: Skogskontoinsättning överstigande minimibeloppet 2 000 kr har vederbörligen styrkts, varför nedsättning av medgivet avdrag är befogad endast på så sätt, att underskott inte uppkommer i förvärvskällan jordbruksfastighet. Skatterätten finner E. berättigad till avdrag med 1 272 kr.

TI yrkade hos KR att avdraget skulle vägras i sin helhet. — KR i Sthlm och RR: ej ändring. (RR föredr. 10.6; dom 1.7.1976.)

Bidrag till forskning inom miljövärdens område

I mål angående förhandsbesked önskades sådant besked angående rätt till avdrag för bidrag till internationell forskning som bedrevs den svenska stiftelsen för World Wildlife Fund (WWF) vars ändamål är att efter avtal med den internationella fonden World Wildlife Fund i Schweiz genom finansiellt stöd verka för vetenskapliga undersökningar, upplysning och undervisning, inrättande av naturreservat samt befrämjande av hotade djur- och växtarter, allt i syfte att bevara, vårda och rationellt utnyttja naturen och de förnyelsebara naturtillgångarna med deras växt- och djurliv. — Vidare var fråga om bidrag till The International Federation of Institutes for Advanced Study (IFIAS) som har till ändamål att främja internationell forskning inom de vetenskapliga disciplinerna naturvetenskap, teknologi och socialvetenskap.

Sökandebolaget bedrev verksamhet i följande branscher: gruvdrift, kalk-

verk, stålindustri, skogs- och lantbruk, skogsindustri, kemisk industri, kraftverk och shipping.

RSV:s nämnd för rättsärenden förklarade att endast bidrag till WWF:s projekt "Levande skog" medförde rätt till avdrag enligt punkt 18 första st anv till 29 § KL (däremot ej projekten "Varg", "Utter", "Sälen i Östersjön" m m). — RR: ej ändring. (RR föredr. 22.9; dom 7.10.1976.)

Resa med egen bil bostad—arbetsplats. Allmänt kommunikationsmedel har saknats för en del av sträckan

Besvär av C. angående inkomsttaxering 1971. — C. var bosatt 7,5 km från Knivsta samhälle samt arbetade på ett företag på Ringvägen i Stockholm. Mellan bostaden och Knivsta fanns inga allmänna kommunikationsmedel. Mellan Knivsta och Stockholm, en sträcka på omkring 5 mil, finns järnvägsförbindelse. — I sin deklaration yrkade C. avdrag för kostnad för resor med bil mellan sin bostad och sin arbetsplats med 8 200 kr. Beloppet beräknades med tillämpning av RN:s anvisningar (RN 1969:7:4) angående avdrag för resor med bil mellan bostad och arbetsplats för en färdsträcka av 3 600 mil efter 3 kr per mil för 1 000 mil och 2 kr per mil för 2 600 mil. — TN medgav avdrag för kostnad för bilresor mellan bostaden och järnvägsstationen i Knivsta med (500 mil à 3 kr =) 1 500 kr samt för kostnad för resor mellan järnvägsstationen och Stockholms innerstad med allmänna kommunikationsmedel med 2 312 kr.

C. klagade hos LSR, som dock lämnar besvären utan bifall, då det fick antas att användandet av bil icke regelmässigt medfört en tidsvinst av minst en och en halv timme per dag. — KR: Sthlm: ej ändring (en ledamot skiljaktig).

RR yttrade: Enligt punkt 4 första stycket av anv till 33 § KL äger skattskyldig rätt att vid beräkning av inkomst av tjänst avdraga skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen, där denna varit belägen på sådant avstånd från hans bostad, att han behövt anlita och även anlitat särskilt fortskaffningsmedel. — Av handlingarna i målet framgår att C:s arbetsplats är belägen på sådant avstånd från hans bostad att han behövt anlita särskilt fortskaffningsmedel för resorna och att han därvid rest med egen bil. Vidare är upplyst att det på en sträcka av 7,5 km av färdvägen saknas tillgång till allmänna kommunikationsmedel. Vid sådant förhållande får C. anses berättigad till skäligt avdrag för kostnader för bilresorna. Anledning föreligger därvid icke att medge C. lägre avdrag i detta hänseende än vad han uppgivit med tillämpning av RN:s beräkningsgrunder härför. — RR nedsatte taxeringarna i enlighet därmed. (RR föredr 4.8; dom 13.8.1976.)

Ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning; makes förvärvsverksamhet

Besvär av TI angående P:s inkomsttaxering 1970. — P. förr 1905, gift och med familjebostad i Göteborg, hade sedan 1958 tjänst som laborator, sedermera biträdande professor vid odontologiska fakulteten, Lunds universitet, Malmö, med lön om 70 234 kr. Hustrun, född 1907, var bosatt i Göteborg

och hade anställning där med lön om 37 341 kr. — P. yrkade i deklARATIONEN avdrag för bostad i Malmö och ”extra för kost” i Malmö med sammanlagt 11 601 kr. P. upplyste att han samtliga sommarferier sedan 1958 utom under åren 1961, 1964, 1968 och 1969 regelbundet arbetat i en tandläkarpraktik som han innehade i Göteborg.

RR yttrade: P. har sedan år 1958 och fortfarande under beskattningsåret haft stadigvarande heltidsanställning i Malmö. Vid den prövning varom nu är fråga får P. anses ha varit bosatt i Malmö under nu berörd tid. Med hänsyn till den långa tidrymd P. innehaft sin fasta anställning utanför familjens bosättningsort kan ej hustruns förvärvsverksamhet ensam tillmätas sådan betydelse att P. skall åga åtnjuta avdrag för de kostnader som föranletts av den skilda bosättningen. Med hänsyn till anställningstidens längd kan uppenbarligen ej heller det förhållandet att P:s pensionering varit nära förestående under beskattningsåret föranleda rätt till avdrag i nu berört hänseende. — På grund av det anförda fastställer RR, med upphävande av KR:s dom. PN:s beskattningsåtgärder. (RR föredr 15.9; dom 5.10.1976.)

Anm.: Se RÅ 1964 not 355, 1971 ref 14 och not 599, 1973 ref 112, RRK R75 1:53, RRK R 76 1:24.

Beräkning av realisationsvinst vid fastighetsförsäljning (fördelning av köpeskilling på flera fastigheter)

Besvär av P. angående inkomsttaxering 1971. — P. sålde den 2 sept 1970 fastigheterna Åhus 546:1 och stadsägorna 220 m fl till Åhus köping för 107 026 kr. Åhus 546:1 bestod av 4 585 kvm mark jämte bostadsbyggnad och stadsägorna 220 m fl enbart av 6 434 kvm mark. Samma dag återköpte P. byggnaden samt 1 805 kvm mark för 32 833 kr. I deklARATIONEN 1971 redovisade P. vid beräkning av realisationsvinst hela försäljningen i en och samma beräkning. Realisationsvinst uppkom inte.

TN uppskattade realisationsvinsten vid markförsäljningen till 46 326 kr (75 procent av 107 026 — återköp 32 833 — omräknat förvärvspris 12 425).

LSR — där P. yrkade taxering enligt deklARATIONEN — följde TI:s yrkande, som innebar bl a att försäljningspriset minus återköpspriset utslaget på det antal kom mark som köpingen behållit, 6 434 kvm, kunde beräknas efter ca 8 kr per kvm till 51 472 kr. Efter avdrag för ett antaget anskaffningsvärde på stadsägorna 220 m fl motsvarande 1/3-del av 12 425 kr eller 4 140 kr blev realisationsvinsten i jämnt 100-tal kr 47 000 kr, varav skattepliktig del 75 % eller 35 250 kr. På Åhus 546:1 beräknades ingen skattepliktig realisationsvinst.

KR i Gbg fann att försäljningspriset motsvarat något mer än 8 kr per kvm samt att LSR ej fastställt den skattepliktiga realisationsvinsten till för högt belopp.

RR yttrade: Såsom domstolarna funnit skall beräkning av realisationsvinst ske särskilt beträffande fastigheten Åhus 546:1, varvid skattepliktig realisationsvinst icke uppkommer, och särskilt beträffande övriga fastigheter, varvid viss realisationsvinst framkommer till beskattning. — För att bedöma storleken av den nämnda beskattningsbara realisationsvinsten måste ståndpunkt tagas bl a till frågan, hur mycket av den totala köpeskillingen 107 026 kr,

som kan anses belöpa på Åhus 546:1 och på övriga fastigheter. Denna fråga är att bedöma på grundval av värdering, vid vilken hänsyn bör tagas till samtliga i målet förebragta omständigheter. I fall då närmare upplysningar saknas är det brukligt att vid uppskattningar av denna art fästa avgörande vikt vid fastigheternas taxeringsvärden. Emellertid bör särskilt beaktas den omständigheten, att P. omedelbart återköpt byggnaden på Åhus 546:1 jämte visst tomtområde för 32 833 kr. Vad i målet förekommit ger icke vid handen annat än att den sålunda av kontrahenterna själva gjorda fördelningen av värdet på de i köpet ingående fastigheterna varit realistisk och ägnad att ligga till grund även för värdering i beskattningshänseende. — På grund härav samt på de av KR i övrigt anförda skälen lämnar RR besvären utan bifall. (RR föredr 10.6; dom 1.7.1976.)

Väsentlig anknytning till Sverige?

Besvär av H. angående inkomsttaxering 1972. — I besvär över TN:s beslut yrkade H. att icke bli taxerad i Sverige eftersom han ansåg sig under beskattningsåret ej ha haft väsentlig anknytning till Sverige. Till stöd för sin talan anförde H. bl a: Han hade begärt utflyttning från Sverige i okt 1970 och hade sedan nov samma år haft varaktig bostad i Spanien, där han vistats sedan maj 1970. Sedan den 21 dec 1970 var han innehavare av spansk "residencia", som kunde erhållas först efter sex månaders vistelse i Spanien. H:s möbler hade nedsänts till Spanien i nov 1970. Den villa i Nockeby, som han tidigare bebott, hade utlämnats till försäljning våren 1970 och hade sålts den 1 maj 1971. Den hade stått tom sedan den 1 nov 1970.

LSR lämnade H:s talan utan bifall och anförde som skäl: Av handlingarna i målet framgår visserligen att mannen H. utrest till Spanien den 30 okt 1970 men att hans hustru med vilken han sammanlever kvarbor i Stockholm. Med anledning härav och vad i övrigt i målet framkommit kan H., som ej heller i Spanien driver någon förvärvsverksamhet inte anses ha visat att han saknat så väsentlig anknytning till Sverige att han i skattehänseende inte är att betrakta som fortfarande här i riket oinskränkt skattskyldig. — KR i Sthlm: ej ändring.

Hos RR anförde H. bl a: Enligt 5 kap 1 § lagen om allmän försäkring var svensk medborgare berättigad till folkpension under förutsättning att han varit bosatt eller mantalsskriven i riket för det år varunder han fyllt 62 år och för de fem åren närmast dessförinnan. Hans fru som fyllt 62 år den 24 okt 1972, hade därför helt naturligt inte velat flytta till Spanien vid en sådan tidpunkt som skulle ha inneburit att hon gått miste om sin rätt till folkpension. — RR: ej ändring. (RR föredr 15.9; dom 6.10.1976. Två ledamöter — Brodén, Wennergren — ansåg att varken den omständigheten att hustrun ville vänta med utflyttningen för att inte gå miste om sin rätt till folkpension eller innehavet av villan, som utbjudits till försäljning, innebar väsentlig anknytning till Sverige.)

Fåmansbolag?

I mål angående förhandsbesked uppkom fråga huruvida ett bolag X utgjorde fåmansbolag vid tillämpning bl a av 35 § 3 mom. 6:e och 9:e st, samt 54 § 1 st a och 5 st. KL. — Bolagets aktier ägdes direkt och indirekt genom ett annat bolag av två bröder till 47,1 % av bolagets verkställande direktör till 7,2 % av en stiftelse som ej var en familjestiftelse till 31,2 % samt till återstående del eller 14,5 % av 3 500 fysiska personer, huvudsakligen anställda i koncernen. — I motsats till RSV:s nämnd för rättsärenden förklarade RR att bolaget icke skulle anses vara ett fåmansbolag (RR föredr. 19.5; dom 15.6.1976).

Makes rätt till skattereduktion (1800 kr)

Besvär av H. angående inkomsttaxering 1973. RR yttrade: I sin år 1973 angivna allmänna självdeklaration har H upptagit 3 723 kr att taxera till statlig inkomstskatt och 25 523 kr att taxera till kommunal inkomstskatt. TN följde deklarationen. H:s hustru, som icke avgav deklaration, saknade helt inkomst. Enligt 2 § 4 mom första stycket uppbördslagen åtnjutes skattereduktion av gift skattskyldig, vars make saknar taxerad inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, med 1 800 kr. H är således berättigad att åtnjuta skattereduktion med nämnda belopp. — RR återförvisar därför — med bifall till besvären och med undanröjande av myndigheternas beslut — målet till lokala skattemyndigheten för ny behandling. (RR föredr. 6.10; dom 26.10.1976).

En ledamot av RR anförde, med instämmande av de övriga ledamöterna, till utveckling av sin mening: De materiella bestämmelserna om skattereduktion har intagits i 2 § 4 mom uppbördslagen. I fråga om makar gäller följande. Skattereduktion åtnjutes av gift skattskyldig, vars make saknar taxerad inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, med 1 800 kr. Har maken taxerad inkomst enligt nämnda lag som understiger 4 500 kr åtnjutes skattereduktion med 40 procent av skillnaden mellan 4 500 kr och den taxerade inkomsten. Om vardera maken har till statlig inkomstskatt taxerad inkomst, som understiger 4 500 kr, tillkommer skattereduktionen endast den av makarna som har den högsta taxerade inkomsten. Är de taxerade inkomsterna lika stora, medges den äldre maken skattereduktion. Bestämmelserna om hur man skall förfara, när båda makarna har taxerade inkomster som understiger 4 500 kr, tillkom genom en lagändring 1972 (bestämmelserna infördes som ett andra stycke i 4 mom). Departementschefen uttalade att bestämmelserna tillkommit i förtydligande syfte. — I föreliggande fall, där H:s hustru saknar inkomst, blir uppenbarligen mannen H enligt huvudbestämmelsen i 2 § 4 mom första stycket uppbördslagen berättigad till reducerad skattereduktion med 1 800 kr. LSR, som lämnade H:s yrkande om skattereduktion utan bifall, motiverade sitt avslag med att eftersom TN inte bestämt någon taxerad inkomst enligt förordningen om statlig inkomstskatt för makarna och hustrun är den äldre av dem var H icke berättigad att komma i åtnjutande av skattereduktion. Detta innebär sålunda

att LSR tillämpat hjälpregeln i 4 mom andra stycket. KR ändrade icke beslutet. — Såsom tidigare anförts är enligt min mening bestämmelserna i 4 mom andra stycket överhuvudtaget icke tillämpliga i ett fall som det föreliggande, där hustrun saknade inkomst. Men även om man till äventyrs skulle anse andra stycket tillämpligt föreligger icke en sådan situation, att det blir den äldre av makarna H som blir berättigad till skattereduktion. Av handlingarna framgår nämligen att mannen H haft en till statlig inkomstskatt beräknad taxerad inkomst av 3 720 kr. Den omständigheten att denna på grund av utfärdade anvisningar för taxeringsnämnd om redovisning av nämndens beslut och för längdföring inte kommit att bli införd i inkomstlängden kan icke medföra att den rätt till skattereduktion som enligt bestämmelserna i uppborrdslagen tillkommer därigenom gått förlorad.

Anm.: Se prop 1970:70 s 96—99, prop 1972:15 s 50—51, 62—63, SkU 1974:54 s 48—49, jfr RSV Du 1972:9, RSV Du 1975:5.

Förutsättningar för eftertaxering i samband med utnyttjande av förlustavdrag

Besvär av TI angående eftertaxering av S för år 1971. — S tillgodoförde sig i sin deklaration 1971 i sammanfattningen för taxering till statlig och kommunal inkomstskatt förlustavdrag med 9 000 kr. I bilaga (nr 5) till deklarationen, till vilken använts blankett utformad av Lantbruksförbundets driftsbyrå och benämnd 'Utredning rörande förlustavdrag', uppgavs att 'Förlust enligt 1966 års taxering' uppgick till vissa belopp vid statlig och kommunal taxering. Vidare angavs bl a med vilka belopp förlusten utnyttjats vid taxeringarna 1968—1970 samt att vid 1971 års taxering utnyttjats 9 000 kr eller vad som uppgavs återstå av förlusten enligt 1966 års taxering. Den av S uppgivna förlusten hade uppstått på grund av bl a kostnader, som han i bilaga till 1966 års deklaration hänfört till reparation av byggnad på jordbruksfastighet. Bilagan till 1966 års deklaration hade inte fogats till deklarationen 1971. I bilagan till 1966 års deklaration hade S dels angett vilka arbeten som utförts på byggnaden, dels specificerat hur stor andel av angivna kostnader som enligt hans uppfattning var att hänföra till avdragsgilla kostnader å ena sidan och till icke avdragsgilla kostnader å andra sidan. — TN tillgodoförde de yrkade förlustavdragen vid 1971 års taxering.

TI hemställde därefter hos LSR att S skulle eftertaxeras för inkomst 1971. Till stöd för sin hemställan åberopade TI att S:s påstående om att han hade 9 000 kr kvar att utnyttja som förlustavdrag var felaktigt. S:s fördelning i bilagan till 1966 års deklaration av kostnaderna mellan avdragsgilla kostnader var oriktig. Någon förlust på grund av reparationskostnaderna återstod inte att utnyttja vid 1971 års taxering.

LSR i Västmanlands län biföll med en längre motivering TI:s hemställan om eftertaxering. KR: Sthlm — där S klagade — undanröjde dock eftertaxeringarna och anförde: I bilaga till 1966 års deklaration har S dels redogjort för beskaffenheten av de arbeten som nedlagts på ifrågavarande byggnad, dels specificerat de kostnader som enligt hans mening varit att hänföra till avdrags-

gilla underhålls- och reparationskostnader resp icke avdragsgilla förbättringskostnader. Någon omständighet som föranleder till antagande att S härvid lämnat sådan oriktig uppgift som avses i 114 § TL föreligger inte. — Det måste enligt KR:s mening anses ha ålegat TN att — i samband med granskningen av 1971 års deklaration — infordra förlustårets deklaration eller, om detta av någon anledning ej kunnat ske, av S begära kompletterande utredning. — Enär S sålunda ej i något avseende kan anses ha brustit i sin uppgiftsskyldighet, föreligger ej förutsättningar för eftertaxering. — RR: ej ändring. (RR föredr. 14.9; dom 27.9.1976).

Anm: Se RÅ 1965 not 2013 och 1966 not 1223. Se även prop 1960:30 s 80, 98—99 och JO 1970 s 346.

TI har i besvär yrkat taxering med lägre belopp än som bort följa av de grunder han åberopat för sin talan.

Besvär av TI angående D:s inkomsttaxering. — KR i Gbg yttrade: Såsom LSR angivit har TI i sina besvär hos LSR yrkat att D:s till kommunal inkomstskatt taxerade inkomst skall bestämmas till 10 000 kr. Även om TI i grunderna för sitt yrkande angivit den taxerade inkomsten till 12 070 kr, har LSR enligt 29 § förvaltningsprocesslagen inte ägt fastställa D:s taxering högre än vad TI yrkat i målet. LSR:s beslut är således lagligen grundat. — Besvären lämnas utan bifall. — RR, där TI klagade: ej ändring. (RR föredr. 30.9; dom 9.10.1976.)

Anm: Se RÅ 1972 not 472, 1973 ref 114, och not 752.

Eftergift av skattetillägg?

Gerda P. som var 64 år gammal och änka, hade i deklarationen ej upptagit sin änkepension om 5 283 kr såsom intäkt. Hon ansågs därigenom lämnat sådan oriktig uppgift som avses i 116 a § TL. I målet ansågs ej ha framkommit omständighet på grund varav Gerda P:s underlåtenhet var att anse som ursäktlig. Skäl förelåg därför ej enligt 116 d § samma lag att efterge skattetillägget. (RR föredr. 7.9; dom 28.9.1976.)